

Nr 68.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rörelsekapital åt Aktiebolaget Vin- & spritcentralen.

(5:e avd.)

I propositionen nr 68 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 15 februari 1952, föreslagit riksdagen att bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att tillhandahålla Aktiebolaget Vin- & spritcentralen en rörlig kredit av högst 10 miljoner kronor.

Förhållandet mellan staten och Aktiebolaget Vin- & spritcentralen regleras närmare genom ett den 31 augusti 1948 träffat avtal, enligt vilket rätten att såsom partihandelsbolag inom riket bedriva handel med rusdrycker upplåtits åt bolaget för tiden 1 januari 1949—31 december 1954.

I skrivelse den 17 januari 1952 har *Aktiebolaget Vin- & spritcentralen* gjort framställning om att få taga i anspråk en rörlig kredit hos riksgäldskontoret på högst 10 miljoner kronor. Bolaget framhåller, att dess likviditet under de senaste åren undergått en avsevärd försämring i huvudsak beroende på utvecklingen mot lägre vinst och på den gällande ordningen för bolagets inleverans av skattemedel, vilken i viss utsträckning har karaktär av förskottsbetalning.

Under det senaste kriget och åren närmast därefter var bolagets årliga vinst avsevärt mycket större än under tiden dessförinnan, vilket till största delen berodde på att i en omfattning som tidigare icke förekommit bolaget var hänvisad till den billigare sulfitspriten för framställning av brännvin i stället för den dyrare potatisspriten. Efter krigets slut har en successiv återgång till potatissprit som råvara ägt rum. I samband härmed har vinsten undergått en motsvarande minskning. Sålunda uppgick denna vinst för år 1940 till 38,0 miljoner kronor och för 1950 till 23,7 miljoner kronor. För ettvarv av åren 1951 och 1952 beräknas vinsten komma att utgöra omkring 18 miljoner kronor per år.

Beträffande bolagets inleverans av skattemedel, som främst avser tillverknings- och omsättningsskatt, anför bolaget i huvudsak följande.

Enligt förordningen den 11 juni 1926 angående tillverkning och beskattning av brännvin skall bolaget inom 15 dagar efter utgången av varje månad till kontrollstyrelsen avgiva deklARATION rörande den myckenhet brännvin, som under månaden mottagits och uppmäts, ävensom att inom denna tid inbetala den därå löpande tillverkningskatten. Då bolaget vid den tidpunkt skatten erlägges ännu icke försålt varan, innebär denna ordning, att bolaget förskotterar skattemedel, som vid en lagerhållning under fjolåret av

omkring 20 miljoner liter brännvin — vilket lager är otillräckligt — uppgå till ca 13 miljoner kronor. Vidare har bolaget att enligt förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänknings-skatt å spritdrycker senast den tjugofemte dagen i varje månad erlægga de belopp i omsättnings-skatt å spritdrycker och å vin, som enligt vid varje tid gällande skattesatser belöpa å de rusdrycker, vilka bolaget under nästföregående månad försålt. Vid nämnda tidpunkt har bolaget ännu icke erhållit likvid för en del av de varuleveranser, som skatten avser, beräknade till omkring 10 miljoner kronor, varav ca 8 miljoner kronor omsättnings-skatt, vilket skattebelopp således även förskottas av bolaget.

Fullmäktige i riksgäldskontoret, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, ha anfört att av bolagets ifrågavarande skrivelse med all tydlighet framginge, att bolaget hade otillräckliga rörelsemedel till sitt förfogande, vilket vållade bolaget vissa likviditetssvårigheter. Till en del berodde dessa på den gällande ordningen för bolagets inleverans av skattemedel, vilken i viss utsträckning hade karaktär av förskotts-betalning. Fullmäktige ifrågasatte, huruvida icke en omläggning i detta avseende lämpligen borde komma till stånd för att på så sätt göra bolagets ställning mera likvid och samtidigt minska bolagets behov av kredit från staten. Därest en sådan omläggning beträffande bolagets skatteleveranser icke skulle visa sig möjlig att nu genomföra, ville fullmäktige icke motsätta sig, att bemyndigande lämnades fullmäktige att tillhandahålla bolaget en rörlig kredit i riksgäldskontoret av föreslagen storlek. Ränta å en sådan kredit torde böra utgå efter samma räntesats, som tillämpades i fråga om övriga av riksgäldskontoret tillhandahållna rörliga krediter.

Departementschefen har anfört följande.

Såsom framgår av vad Aktiebolaget Vin- & spritcentralen anfört har utvecklingen mot lägre vinst för bolaget och gällande ordning för bolagets inleverans av skattemedel åsamkat bolaget vissa likviditetssvårigheter. Särskilt framträdande äro dessa vid tidpunkten för erläggande av de extra, säsongmässigt betingade kapitaltillskott, som erfordras för likviderna för potatis-spriten och inleveransen av bolagets årsvinst. I syfte att eliminera dessa svårigheter har bolaget anhållit om en rörlig kredit i riksgäldskontoret om högst 10 miljoner kronor. Fullmäktige i riksgäldskontoret ha ej velat motsätta sig bifall till denna anhållan under den förutsättningen att en omläggning beträffande bolagets skatteleveranser icke visar sig möjlig att nu genomföra.

Frågan om en framflyttning av tidpunkterna för inleverans av skattemedel och av bolagets årsvinst är för närvarande föremål för överväganden inom finansdepartementet. Såvitt redan nu kan bedömas torde dock en sådan framflyttning av budgettekniska skäl endast kunna ske i begränsad omfattning. Behov av en rörlig kredit skulle sålunda på det sättet icke kunna elimineras. Jag tillstyrker därför, i överensstämmelse med det framlagda förslaget, att bemyndigande utverkas av riksdagen om en rörlig kredit för bolaget å högst 10 miljoner kronor i riksgäldskontoret. Mot fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag till beräkning av räntan å krediten torde ej vara något att erinra.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att tillhandahålla Aktiebolaget Vin- & spritcentralen en rörlig kredit av högst 10 miljoner kronor.

Stockholm den 28 mars 1952.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 67.